

KAM Z ONEMOGLIMI? Povzeto po članku Barbare Hočevnar iz Dela

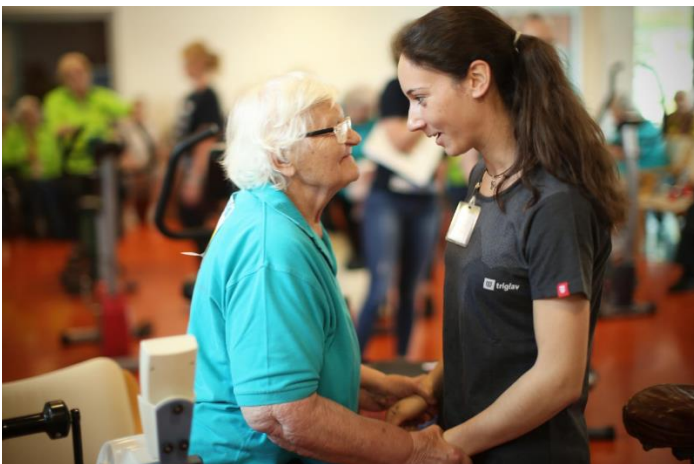

Foto: Jure Eržen/Delo

Ljubljana – Stanje socialne oskrbe je kritično, trend staranja prebivalstva bo še poslabšal stanje, premalo je mest v domovih, oskrba je za povprečno pokojnino predraga, vsem ljudem, ki potrebujejo pomoč, ni zagotovljena enaka obravnava. Vsem tem opozorilom, ki se v javnosti vrstijo že leta, je pritrdilo še Računsko sodišče v reviziji, ki so jo naslovili Kam na starost. Če država ne bo kmalu konkretno ukrepala, se nam po letu 2040 piše grozljivo slabo, opozarja predsednik **Tomaž Vesel**.

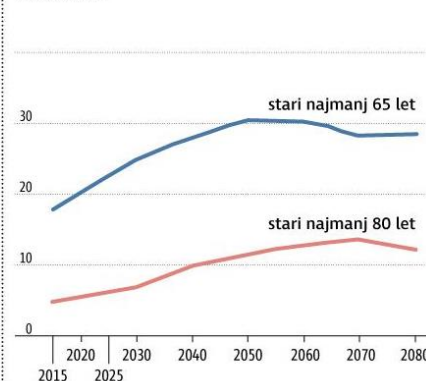
Stanje socialne oskrbe je kritično

Ali pokojnina zadostuje za plačilo pomoči?

SKUPNOSTNA OSKRBA		PREMALO	DOVOLJ
POMOČ NA DOMU 80 ur/mesec, primerno le za oskrbo I	676 € na mesec	-63 €	
613 € povprečna pokojnina leta 2016*			
INSTITUCIONALNA OSKRBA			
JAVNI ZAVODI oskrba I	531,30 € na mesec		81 €
KONCESIONAR oskrba I	694,20 € na mesec	-82 €	
JAVNI ZAVODI oskrba III/a	819,30 € na mesec	-207 €	
KONCESIONAR oskrba III/a	982,20 € na mesec	-370 €	

* 60 % upokojevcev je prejelo povprečno pokojnino

Trend staranja prebivalcev
v odstotkih

NEPRIJETNA DEJSTVA

Država od leta 2007 ni zgradila **nobenega** javnega doma.

2599 postelj so v tem času uredili v zasebnih domovih, ki jim je država dala koncesijo

27 % so v povprečju zasebni domovi dražji od javnih, ker država ne regulira cen

11 mio € dobička na leto izvajalcem oskrbe omogočajo nerealno določene cene

7094 dodatnih postelj bi država potrebovala za zadovoljitev zdajšnjih potreb po institucionalni oskrbi

763 € znaša bruto plača oskrbovalca, ki mora v povprečju poskrbeti za 51 varovancev

74 mio € je država namenila za pripravo novega sistema dolgotrajne oskrbe

DELO Vir: računsko sodišče

INFOGRAFIKA: Delo

Foto: Delo, 17.9.2019

Vsak peti Slovenec zaradi starosti ali zdravstvenega stanja potrebuje pomoč drugih. »Čez 20 ali 30 let bo približno pol milijona prebivalcev vsaj potencialnih upravičencev do socialne oskrbe, država pa ne sledi

naraščajočemu trendu staranja prebivalstva. Nima prepoznavnega sistema, ki bi bil vzdržen za javne finance, definitivno pa ni vzdržen za upokojence oziroma tiste, ki potrebujejo pomoč,« je naštel Tomaž Vesel, ki upa, da bo pristojnim njihovo poročilo resno opozorilo. Kritični so do ministrstev za zdravje in za delo, družino in socialne zadeve, vseh ministrov, ki so jih vodili, ter tudi vseh dosedanjih vlad.

Ugotavljajo, da se ni od prejšnje revizije leta 2008 praktično nič premaknilo in s konkretnimi številkami pritrjujejo starostnikom, njihovim svojcem, pa tudi zaposlenim v domovih in različnim društvom, ki bolj ali manj glasno opozarjajo na svoje stiske. Pregledali so več vidikov. Država si je, denimo, do leta 2020 zadala cilj spodbujati skupnostno oskrbo, čeprav je povpraševanje po institucionalni oskrbi vsaj trikrat večje. »Skupnostna oblika je v primerjavi z institucionalno prijaznejša do uporabnika, ker ostane v domačem okolju, vendar ne zadovoljuje vseh potreb, saj je omejena na 20 ur na teden, hkrati pa je vsaj 8-krat dražja od institucionalne,« je opisal predsednik računskega sodišča in poudaril, da nimajo nič proti skupnostnim oblikam, ki so primerne predvsem za tiste, ki potrebujejo manj pomoči in občasno, je pa treba določiti vire financiranja.

SOBOTNO POPOLDNE V DRUŽBI S STANETOM MELETOM

Katarina Lukešević

Stane Mele

Foto: B.P.

To soboto, 28. septembra, boste lahko poslušali na Radiu Štajerski val med 14.00 in 15.00 pogovor Boruta Pogačnika s predsednikom Medobčinskega društva vojnih invalidov s sedežem v Celju **Stanetom Meletom**, ki bo spregovoril med drugim tudi o problematiki vojaških vojnih invalidih.

V oddaji bomo izvedeli malo več o samem društvu in o drugih pomembnih aktualnih dogodkih, ki so vezani na njihovo društvo.

Zanimivi oddaji lahko prisluhnete na frekvencah **Radia Štajerski val**, ki sta: **93,7 in 87,6 Mhz.**

LIKOVNA RAZSTAVA UMETNIKOV, KI SLIKAJO Z USTI ALI NOGAMI

Jože Globokar

Foto: Zveza paraplegikov Slovenije

Založba UNSU je 20. septembra 2019 v avli Ministrstva za kulturo v Ljubljani pripravila mednarodno razstavo likovnih del slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami. Bogata razstava nosi naslov »CVETJE,« na njej pa s cvetličnimi motivi sodeluje petnajst umetnikov, ki so tudi člani Mednarodnega združenja slikarjev (VDMFK), ki slikajo z usti ali nogami. **Vojko Gašperut**, **Benjamin Žnidaršič**, (polnopravna člana združenja), **Dragica Sušanj**, **Tina Pavlovič**, **Nevenka Gorjanc**, **Željko Vertelj**, **Gregor**

Janežič in **Roman Gruntar** slikajo z usti, **Neja Zrimšek-Žiger**, **Eric Pibernik**, **Dejana Bačko** (Srbija) in **Stjepan Perković** (Hrvaška) pa svoja dela ustvarjajo z nogami. Med njimi so tudi dela žal, že pokojnih slikarjev **Stojana Zafreda** in **Silva Mehleta**, ki sta slikala z usti in **Angele Medved**, ki je slikala z nogami.

V dopoldanskem času so slikarke in slikarji imeli predstavitveno delavnico slikanja z usti in nogami, ki so si jo ogledali številni šolarji, med njimi pa tudi **Silvester Gaberšček**, vodja Sektorja za nepremično kulturno dediščino in Minister za kulturo **Zoran Poznič**. Minister je ob ogledu slikarjev pri njihovem ustvarjanju poudaril, da so s seboj na ministrstvo prinesli veliko volje do življenja.

Likovnike in njihova dela je predstavil umetnostni zgodovinar in velik poznavalec slikarjev, ki svoja dela ustvarjajo na nekoliko drugačen način, Jaka Racman. V obsežni recenziji, kjer se je zadržal ob vsakem delu, je med drugim povedal: »Razstava je naslovno in motivno osredinjena na raznotere slikarske upodobitve cvetja, ki v razstavnem prostoru nevsiljivo - kot je mogoče povedati le s cvetjem - vnašajo diskurz različnosti in edinstvenosti. Petnajst slikark in slikarjev, zastopanih s osemindesetimi deli, predstavlja del sestavljanke okoli osemsto ustvarjalcev svetovnega mozaika nepremagljive veličine človeške volje in vztrajnosti v udejanjanju talenta in lastnega izraza.

Vsem predstavljenim avtorjem je skupen svojski, nekonvencionalen način ustvarjanja (z usti ali nogami), ki jim edini omogoča, a hkrati tudi omejuje izrazne možnosti. Pri likovnem snovanju so se namreč morali spopasti s premagovanjem težkih gibalnih ovir invalidnosti in so po uspešnosti bodisi kot štipendisti; pridruženi in polnopravni člani povezani v širše, mednarodno organizirano Združenje slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, z več kot šestdesetletno, bogato in plodno zgodovino delovanja s plemenitim poslanstvom.«

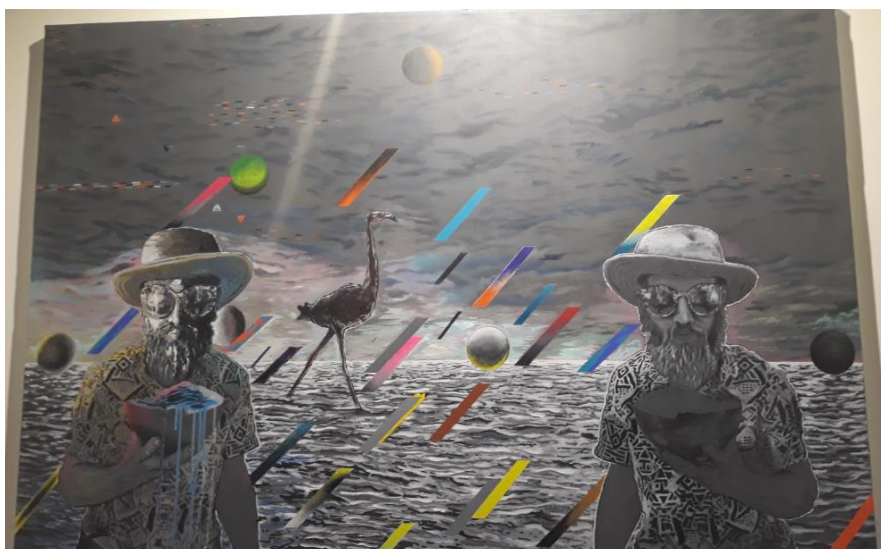
Številne ljubitelje likovne umetnosti je nagovorila državna sekretarka Ministrstva za kulturo mag. **Petra Culetto** in odprla razstavo. Ob tej priložnosti ji je naš slikar Benjamin Žnidaršič izročil svojo sliko. Kulturni dogodek, ki ga je podprlo podjetje Vrant d.o.o iz Mengša, je z glasbenimi utrinki obogatil Duo Eden z violinistko in vokalno solistko Urško Jeraj in kitaristom Juretom Bergantom. Res sta navdušila in požela velik aplavz.

ŠIRJENJE POMENA UMETNOSTI PRI NAS

Katarina Lukešević

Letos se je sejem umetnosti pod imenom ART Expo, ki ga je organizirala mednarodna korporacija AAMI Corporation, odvijal na Gospodarskem razstavišču od 12. do 16. septembra. Sejem je bil dostopen gibalno ovirani populaciji obiskovalcev.

Imeli smo se moč seznaniti s širšo javnostjo ljubiteljev umetnosti, slikarstva, fotografije, arhitekture, digitalne umetnosti, mode in druge kulture. Sejem je bil obogaten z mojstroviniami 350 razstavljalcev iz več kot 30 držav. Namen drugega ART Expa Ljubljana je bil promovirati dela že uveljavljenih in znanih umetnikov ter pomagati izbranim umetnikom, da so lahko s svojim razstavljenim delom vstopili v umetniški svet.

Hrvaški umetnik Damir Vežović

Foto: Katarina Lukešević

Damir Vežović, hrvaški umetnik, s svojo sliko sporoča zgodbo o astronautu, ki simbolizira svobodo, dobesedno lebdi v vakuumu. Metaforično gledano predstavlja močnega, vztrajnega posameznika, lahko bi ga poimenovali kot superjunaka, od katerega se pričakuje veliko in to je oseba, ki z neizmernim upanjem stopa v novo in neznano raziskovanje. Poslanstvo astronautov, ki potujejo v vesolje je od začetka zelo negotova kot je tudi pogosto tudi samo življenje, a človek, ki ima v sebi nekaj neverjetnega, je oseba, ki gre vedno še en korak dlje.

Umetnini Taiga Meireles in Athosa Bulcão

Foto: Katarina Lukešević

Slika na levi strani »Dekle z bisernim uhanom«, je delo brazilskega umetnika **Taiga Meirelesa**, ki je našel inspiracijo za to sliko v najbolj znanem portretu z istim imenom, katerega je naslikal nizozemski mojster Johannes Vermeer (1632-1675). Oba sta upodobila neznano dekle z modro ruto v laseh in bisernim uhanom v ušesu. Taigo je prepoznaven po orodjih tradicionalne slikarske govornice na eni strani in sodobnih medijih in digitalnih medijih na drugi strani.

Slika na desni strani »Igra mask« je delo brazilskega umetnika **Athos Bulcão** (1918-2008), ki je pri svojih 21 letih bil pomočnik brazilskega slikarja Candida Portinarija (1903-1962). Potrebno je povedati, da so njegova dela s ploščicami postala ena od zaščitnih znamk modernega glavnega mesta Brasilia.

OSMI ATV MOTO ZBOR NA ŠTAJERSKEM Jože Globokar

ATV motoristi Zveze paraplegikov Slovenije so osmi moto zbor pripravili v vikendu od 20. do 22. septembra 2019. Na večer začetka potepanja po štajerskem koncu so se zbrali v Župnijskem pastoralnem centru v Slovenskih Konjicah in pripravili program za soboto in nedeljo.

Po zajtrku so se podali na 170 kilometrov dolgo turo čez hribe in doline. Najprej proti Konjiški gori do Žičke kartuzije, zatem mimo motokros steze v Škednju, kjer so se po hribih vozili do cerkvice Ljubečna pri

Poljčanah. Vožnjo so po gozdnih poteh nadaljevali do Poljčan in se s poljčanske strani povzpeli na Boč, vse do oddajnika. Seveda je bil že čas za skupinsko fotografijo in okrepčilo. V nadaljevanju jih je pot vodila proti gradu Štatenberk, kjer so jih sprejeli predstavniki MOTO KLUBA Planken Štajn iz Slovenske Bistrice. Dva člana kluba sta jih pospremila do Donačke gore, nato pa so pot do Rogatca, ki je samo kilometer oddaljen od hrvaške meje, nadaljevali sami.

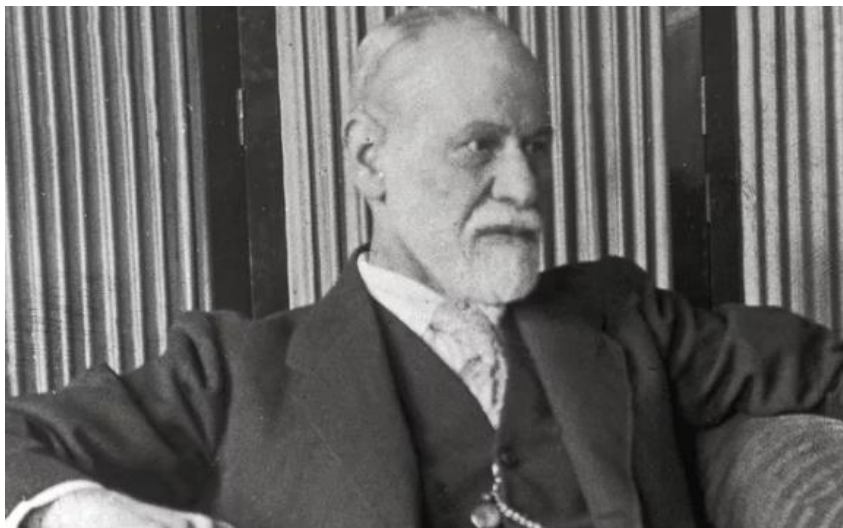
Foto: Zveza paraplegikov Slovenije

prav ta vikend odprli za javnost. Po lepem sončnem vikendu je nekatere pred Ljubljano ujel dež in nekoliko spral prah iz oblek.

V Rogatcu so svoje jeklene konjičke obrnili in se napotili proti izhodišču poti. Nazaj grede so se ustavili pri Vinku Hrenu in Miču Ostojiču, ki sta imela v rokah organizacijske niti tokratnega zbora in zvečer prispeli na cilj. Utrujeni, vendar polni lepih doživetij po slikoviti pokrajini odšli k prepotrebemu počitku. Naslednji dan po zajtrku so eni odšli domov, drugi pa na ogled in sprehod med krošnjami smrek na Rogli, ki so ga

ODPRTA SCENA FREUDOV NADJAZ, MORALNO RAZSOJANJE IN SPOL Roman Vodeb

23. septembra smo obeležili 80. obletnico Freudove smrti. In spodobi se, da v počastitev te obletnice nekaj Frudov(sk)ega napišem. Kot glasnik freudovske psihoanalize se pogosto počutim kot jedrski odpadek – nesprejet, ne samo nerazumljen. Potem, ko se iskreno trudim, da bi ljudem nekaj psihoanalitičnega oz. spoznavno-teoretskega dopovedal, me pogosto napadejo, izžvižgajo, celo izobčijo ... Skratka, počutim se osovraženega, in to samo zato, ker ljudem sporočam določene neljube resnice vezane na delovanje duševnega aparata. Namesto, da bi mi bili hvaležni, ker se lahko od mene kaj naučijo, kar se drugje oz. od drugih ne morejo, me polivajo z gnojnico ... Ampak bom preživel.

Sigmund Freud

Foto: Imagno/Hulton Archive/Getty Images

Zadnja leta me najbolj jezi – in tega (levim) intelektualcem ne morem oprostiti – da ne razumejo psihoanalitične teorije moralnega razsojanja. Najprej Freud, potem pa še Kohlberg, sta detajlno razložile, kako je z moralnim razsojanjem. Oba sta tudi poudarila, da je žensko moralno razsojanje drugačno od moškega. Dalo bi se reči, da so ženske šibkejše – torej slabše – v moralnem razsojanju. Njihov Nadjaz drugače funkcionira. Na videz so na trenutke celo bolj moralno razsodne, ampak tovrstno žensko moralno razsojanje temelji na sočutju, ne pa na pristnem moralnem razsojanju.

Odgovore, zakaj je temu tako, ponuja ravno psihoanaliza. Fenomen kastracijskega kompleksa je glede na spol različen. Anatomija in/oz. koncept genitalij namreč diktira različno pozicijo do »prisotnosti«/»organa-več« torej moškega spolnega organa (penisa) v odnosi do »ne-prisotnosti«/»odsotnosti« ženskih genitalij. Ženska oz. dekličina vagina (skupaj s klitorisom) predstavlja »ne-prisotne«, torej »odsotne« genitalije, moški penis oz. dečkov luček pa »prisotne« genitalije. Ženska je, filozofsko rečeno, »ne-cela«. Ravno ta kastracijska specifika je še kako pomembna za razvoj moralne razsodnosti, za tvorbo in strukturo Nadjaza, ki je odgovoren za moralno razsojanje. Deklica je nekastrabilna, deček pa kastrabilen – »prisotne« genitalije se mu da odrezati, in to deček spozna, ko je soočen z dekličinimi/ženskimi »ne-prisotnimi« genitalijami – torej z »ničem«, z »ne-celostjo« s »kastracijskim rezom« (z vagino). Deklica je za dečka – kot se je izrazil Freud – bitje brez spolnih organov (brez lulčka). In največja groza se dečku zdi, da bi mu kdo lulčka odrezal, in da bi postal »ne-cel«, takšen kot deklica. Občutenje te groze je odločilno pri tvorjenju Nadjaza in strukturi moralnega razsojanja.

Mogočni kastrator je v običajnem oz. normalnem družinskem ojdipalnem trikotniku (oče-mati-otrok) oče. Prav oče – in ne mama – mora za dečka/sina predstavljati osrednji lik kastracijske bojazni. Deček mora vedeti, da mu kastracijo lahko prizadene ravno oče – in to tisti oče, ki mu »krade« mamico oz. je t. r. lastnik njegove (dečkove) mamice. Oče mora biti v dečkovih očeh veličasten, t. r. »prvi (vsemogočni) Bog«, ki se ga deček boji in hkrati spoštuje. Očetov »Ne smeš!« (početi prepovedane stvari), se mora v dečka vkoreniniti v fundamente njegove duševnosti, torej Nadjaza. Očetov »Ne smeš!« se v osnovi nanaša na dečkovo mamico – v smislu: »Ne smeš si lastiti mamice, ker tvoja mamica je v resnici moja žena in jaz ponoči tudi spim z njo! Ti – 'poraženec' – pa si takrat v svoji postelji!« Očetov »Ne smeš!« predstavlja jedro Nadjaza, katerega inherentni del je tudi očetova (neizrečena) zahteva tabuja incesta, ki se v resnici nanaša na dečkov željo po mamici – v smislu očetove zapovedi/prepovedi: »Mamice si ne smeš želei, ker je moja!« Deček to očetovo prepoved »Ne smeš!« v svoji nezavedni psihični realnosti poveže s svojo kastrabilnostjo (s kastracijsko bojznijo) – v smislu: »Če se bom (po)lastil matere – na način, kot si jo lasti oče – me bo oče kastriral!« In deček se v tej kastracijski paradigmi mamico neha želei – na način, kot si jo želi, in si jo tudi »vzame« – oče (torej seksualno).

Freud je skozi Malega Hansa dokazal, da si že deček želi svoje mamice na seksualen način, torej, da očetov luček igre neko pomembno vlogo pri tem, da oče ponoči spi z mamico in »nekaj« počne z njo. V celotnem dečkovem kastracijskem kontekstu je pomembno to, da očetov: »Ne smeš (če ne, boš kastriran)!« ponotranji v temelje nezavednega Nadjaza. In ko deček z leti spozna in ponotranji še celoten kulturni kontekst (norme in prepovedi), se ob ustreznih situacijah – ob ustreznih sprožilcih – očetov »Ne smeš!« vrne v občutku »vesti«. Moški določenih stvari ne počne, ker (ob)čuti, da tega ne sme početi. Če bi počel prepovedane stvari, ga bi pekla vest. Drugače povedano: moški zna moralno razsojati zato, ker je kot dečke ponotranjil očetovo prepoved »Ne smeš!«, ki se je v svojem jedru povezala s kastracijsko bojznijo.

Deklica pa kastracijske bojzani nima, zato je njen občutek, kaj je prav in kaj ne »pomankljiv«. Deklica je kot »že-kastrirana« doživela določene samosmiljenje – na račun dejstva, da ji manjka en organ (lulček). Zato so ženske v povprečju bolj sočutne. To (nezavedno) samosmiljenje se v ženskem moralnem razsojanju odraža v tem, da se ženskam (v povprečju) skozi povečano sočutje drugi bolj smilijo, kot moškimi. Določena »moralna dejanja« ženska zmore zato, ker svoje samosmiljenje v obliki sočutja projicira na druge in posledično pristno moralno razsojanje zgolj hlini. Globokega in pristnega moralnega razsojanja pa ženske načeloma nimajo oz. je le-to zgolj navidezno. Zato so sporne/dvomljive tudi določene odločitve, ki jih ženske sprejemajo na vodilnih položajih ... V realni vsakodnevni situaciji na moškega učinkujejo določeni sprožilci, ki mu po simbolni logiki aktivirajo infantilno paradigmo (iz registra očetove prepoved »Ne smeš!«). To, da moški občuti, da nekaj ne sme storiti in ima slabo vest, še preden nekaj moralno prepovedanega zagreši, je natančno tisti nasledek kastracijske bojzani, ki ga ženska ne premore.

To pa je že kontekst, kjer besedo dobi politika, v kateri so feministke prevzele pomembno vlogo. Zadnje kar si feministke želijo slišati je, da ženske ne sodijo na vodilne položaje, ker pogosto ne znajo povleči pravih potez in ne znajo pristno moralno razsojati – kar tudi pomeni, da ne znajo biti pravične. Jih pa rešuje sočutje.

Uredništvo ne cenzurira in ne posega v tekste rubrike Odprta scena. Za resničnost navedb je odgovornost izključno na piscih.

NAŠI BRALCI PIŠEJO IN FOTOGRAFIRAJO

10. NOČNI TEK LJUBLJANICA

Katarina Lukešević

Foto: Štefka Vegan

V soboto 14. septembra je nočna Ljubljana privabila tekače, da so prišli v center glavnega mesta, in odtekli 5 kilometrov, 10 kilometrov ali pa so se podali na mali maraton (21 kilometrov).

Med njimi je bila tudi naša bralka **Štefka Vegan** iz Maribora, ki je rekla ja 5 kilometrom. Zaupala nam je, da je bila čudovita trasa brez ovir in da je bilo lepo vozičkanje čez celo traso. Še naprej vas bomo obveščali o tekaških podvigih Štefke, ki bo v konec oktobra spet »dirkala« po ljubljanskih ulicah, saj se bo udeležila letošnjega Ljubljanskega maratona.

ZARADI IZJEMNEGA ŠTEVILA ČLANKOV BO NOVA ŠTEVILKA IZŠLA V ČETRTEK, 26. SEPTEMBRA 2019.

Sporočevalca izdaja Zdrženje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 2539, 1109 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679

e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (NSIOS), Luka Pavlin (ZDSSS), Adem Jahjefendič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Pavel Kranjc (ZMS), Drago Perko (ZŠIS), Jože Ocvirk (Društvo za zdravje naroda), Klemen Porenta (Sonček), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev)